

Bart Jaski en Kees Smit

Utrecht, Universiteitsbibliotheek, Hs. 1831: beschrijving, discussie en transcriptie

Handschrift 1831 (6 F 21)

Cornelis Booth, [*Catalogus der handschriften van Aernout van Buchell*].

Papier, ingebonden katern, 5 fol., bestaande uit twee bifolia (fol. 1-4; 3 en 4 zijn onbeschreven) van ca. 305 x 196 mm, en in het midden een ingevoegd blad (fol. 5) van ca. 18x22 cm, dat niet is gerelateerd aan de catalogus van de handschriften van Buchelius.

Datering: tussen 1641 (overlijden Buchelius) en 1652 (overlijden Cornelis van Wijckersloot). Het watermerk op fol. 4, een schild met lelie, met op het schild een komvormige kroon met leliebladeren, komt sterk overeen met Gerhard Piccard, *Wasserzeichen Lilie*. Findbuch XIII (Stuttgart 1983) nr. 1287 (Maastricht 1644). Ingevoegd blad: wellicht tussen 1670 en 1678.

Geschenk van Jacob Anne Grothe (1815-99), secretaris van het Historisch Genootschap te Utrecht, die verschillende handschriften van Booth en Buchelius aan de UBU heeft geschonken. Voorheen MS. Hist. 199.

De catalogus in context

De catalogus of inventaris van de handschriften van Aernout van Buchell (1565-1641) oftewel Buchelius is opgesteld door Cornelis Booth (1605-78). Het is in zijn handschrift geschreven, maar het bevat op 1r de handtekeningen van zowel hemzelf als van Johan van Nellesteyn (1617-77), die verschillende malen als 'neeff' wordt aangeduid, en in het bezit is van een aantal boeken uit Buchelius' collectie. Eén boek, over navigatie in Oost- en West-Indië berust bij 'bewindhebber Wijckersloot' (1v), en een ander boek, over inscripties op munten, bij 'neeff Vorstius' (2v). Hieruit blijkt dat Buchelius' boeken in zijn familiekring bleven.¹

In 1592 huwde Buchelius met Claesje van Voorst, die twee zusters had, Geertruid en Sophie. Geertruid trouwde in 1596 met haar tweede man, Everardus Vorstius, een vooraanstand geneesheer uit Delft met wie Buchelius goed bevriend raakte. Everardus' zoon Adolphus volgde hem in 1624 op als hoogleraar in de medicijnen te Leiden. Hij is de 'neeff Vorstius' in kwestie.

Sophie trouwde met de meubelmaker en houthandelaar Johan Hendriks van Wijckersloot. Toen de laatste na een vechtpartij in 1602 stierf, hielpen Buchelius en Claesje de weduwe en haar kinderen. Van hen huwde Petronella van Wijckersloot met de arts Willem van Nellesteyn, en zij kregen een zoon, de voorgenoemde Johan. Petronella's broer Cornelis van Wijckersloot werd in 1630 bevelhebber van de West-Indische compagnie, en bekleedde dit ambt tot aan zijn dood in 1652.² Hij is de 'bewindhebber Wijckersloot'.

Cornelis Booth had nauwe relaties met deze groep verwanten. In 1629 trouwde hij met Amelia van Waveren genaamd Van Oort, dochter van Marcelis van Oort en Christina van Nellesteyn

¹ Zie ook Judith Pollmann, *Een andere weg naar God. De reformatie van Arnoldus Buchelius (1565-1641)* (Amsterdam 2000) 225.

² Ibid., 90, 139-40, 167, 198. Zie ook D. Grosheide, A. D. A. Monna en P. N. G. Pesch, *Vier eeuwen Universiteitsbibliotheek Utrecht* (Utrecht 1986) 60; Arend Pietersma, 'Cornelis Booth (1650-1678), bibliothecaris en burgemeester', in Hervé Jamin (red.), *Zes keer zestig: 360 jaar universitaire geschiedenis in zes biografieën* (Utrecht 1996) 9-18.

(1566-1651). Toen Amelia in 1637 stierf, huwde Booth nog hetzelfde jaar met Digna van Wijckersloot (1617-79), de dochter van ‘bewindhebber’ Cornelis van Wijckersloot. Haar moeder was Aletta van Nellesteyn (1589-1622), de zuster van bovengenoemde Willem. Beiden waren kinderen van Sweder van Nellesteyn (†1637), de broer van Christina.³

De nauwe verwantschappen zijn typisch voor het Utrechtse patriciaat van deze periode. De meesten leden van deze families waren direct of indirect ook politiek met elkaar verbonden, en hadden bijvoorbeeld een bestuursfunctie in een kerkraad en/of gemeenteraad. Vanaf 1618 werd Utrecht bestuurd door een ‘erfraad’ of vroedschap, een zichzelf aanvullend gezelschap van regenten dat onderling nieuwe leden benoemde alsmede de twee burgemeesters – een recht dat voorheen aan de stadhouder was voorbehouden. Deze situatie duurde voort tot 1674, toen na de Franse bezetting van Utrecht het recht om te benoemen en af te zetten weer in handen van de stadhouder kwam.⁴ Booth was vanaf 1624 raad in de Utrechtse vroedschap en vanaf 1632 schepen.⁵ Zijn neef Johan van Nellesteyn behoorde ook tot de kern van Utrechtse regenten, waarin beiden leidende figuren werden. Van 1654 tot 1656 waren Johan van Nellesteyn en Andries van Wijck burgemeesters van Utrecht. Zij werden opgevolgd door Cornelis Booth en Nicolaas Hamel, en van 1658 tot 1660 waren Van Nellesteyn en Van Wijck weer aan de beurt. Booth en zijn neef behoorden tot de orthodox-calvinistische factie binnen het vroedschap.⁶ Johan van Nellesteyn was de neef van zowel Buchelius als Booth. Adolphus Vorstius was Buchelius’ volle neef (de zoon van de zuster van zijn vrouw), maar slechts de zoon van Johan van Nellesteyns tante vanuit het perspectief van Booth. Booth’s schoonvader Cornelis, de zoon van de zuster van Buchelius’ vrouw, is de ‘bewindhebber Wijckersloot’.

De inhoud van de catalogus

Voor een onderzoek naar de lotgevallen van de handschriften van Buchelius is Hs. 1831 van groot belang. Het is geen complete lijst van alle handschriften die Buchelius in zijn leven had geproduceerd. Zo ontbreken in de lijst van boeken in folio duidelijke verwijzingen naar de *Inscriptiones* of *Monumenta*, hoewel het handschrift van de *Inscriptiones* vermoedelijk wel in het bezit van Booth is geweest.⁷ Bepaalde handschriften zijn echter wel terug te voeren op Booths catalogus. Zo heeft Hs. 836 (7 E 5), *Farrago poematum juvenilium*, het teken **AX 3** op de vergeelde perkamenten kافت staan, hetgeen overeenstemt met ‘Drie boexkens van verscheyden poëmata getekent **AX 1. 2. 3.**’ op 2r. Hs. 843 (7 E 9), *Miscellena*, is op dezelfde wijze gemarkeerd met **Φ1**, vgl. ‘Twee boexkens van verscheyden observatien getekent **Φ1. Φ2.**’ (2r). Maar andere handschriften hebben op de perkamenten kافت andere notities die niet in Booths lijst staan zoals Hs 1251 (7 E 10) *64C*, 839 (1 J 21) *67C*, 847 (7 E 12) *73C*, 1120 (5 H 18) *clxxvi*, en 1053 (5 H 10) *clxxxiv*, allemaal handschriften die zijn overgebracht naar de

³ Utrecht, Universiteitsbibliotheek, Hs. 1828 (7 A 30) no. 154, fol. 1v-2r (in een 18e-eeuwse hand).

⁴ T. J. Hoekstra, A. Pietersma en R. E. de Bruin (red.), *Aan het hoofd der gemeenteraad staat een raad*. *Achthonderd jaar gemeenteraad van Utrecht 1196-1996* (Utrecht 1996) 10-11.

⁵ Grosheide et al., *Vier eeuwen*, 60.

⁶ Tino Perlot, *De Staten van Utrecht en Willem III – De houding van de Staten van Utrecht tegenover Willem III tijdens het eerste Stadhouderloze tijdperk (1650-1672)*. *Utrechtse Historische Cahiers* 21, nr. 4 (2000) 30-32, 62, 71.

⁷ Zie de beschrijving van de *Inscriptiones* (Hs. 1648), pdf.

Universiteitsbibliotheek Utrecht vanuit het Utrechts Archief.⁸ Van veel handschriften zijn de oorspronkelijke kaften vervangen of hebben in het geheel geen omslag. In bepaalde gevallen kan het handschrift uit Booths lijst met zekerheid worden geïdentificeerd, zoals ‘Beka et Heda editione Franequer cum Mss. notis Arn. Buchelii’ op 2r, dat nu Hs. 793 (4 K 4) is. ‘Iter Coloniense’ op 2r moet wel Hs. 762 (5 H 12), *Diarium itineris mei Coloniensis*, zijn, en ‘Commentarii rerum quotidianarum in quibus itinera, res gestae et exempla, authore A. Buchello. II. voluminibus. Getekent ∇. Δ.’ is ongetwijfeld Hs. 798 (6 E 15 en 15*), *Commentarius rerum quotidianarum, in quo, praeter itinera diversarum regionum ... occurrent exempla* (beter bekend als het *Diarium*). Nader onderzoek zal moeten bepalen welke handschriften in de catalogus van Booth nog zijn te identificeren, welke niet, welke ontbreken, welke waarschijnlijk verloren zijn gegaan, en wat over het algemeen de lotgevallen waren van de handschriften die werden verdeeld onder Booth en zijn familieleden.

Het ingevoegde blad

Het ingevoegde blad is ook geschreven door Cornelis Booth, maar heeft geen verband met de lijst van Buchelius’ werken. Het is een lijst met gedrukte boeken tussen 1535 en 1633, met daarbij vermeld de auteur, titel, en de plaats en jaar van uitgave. In de linker marge staan namen van auteurs, titels of categorieën, veelal afgekort,⁹ en voorafgegaan van een nummer, wellicht een signatuur. Er is geen duidelijk verband tussen de lijst en de aantekeningen in de marge. Het is evenwel aannemelijk dat de lijst gerelateerd is aan een inventaris van het boekenbestand van de Utrechste stadsbibliotheek. Een aantal werken in de lijst komt ook voor in de *Bibliothecae Traiectinae catalogus* uit 1608 (C qu 166 rar), onder de volgende titels:

94v: *Rebuffus in Constitutiones Regias Gallicas. Trib. Tomis: duob. Volumin. Lugd. 1554. bis*

95r: *Ejusdem Praxis Beneficiorum, Lugd. 1553. bis*

83v: *Budaeus Forensia, Basil. 1557*

91v: *Car. Molinaei Prima pars Commentariorum in Consuetudines Parisienses, Paris 1554*

125r: *Thucydides Graecè, Bas. 1540*

Al deze werken staan in de catalogus gemarkeerd met een ‘P’, ten teken dat ze afkomstig zijn van het aanzienlijke legaat van Evert van der Poll, die de toenmalige stadsbibliotheek kort na diens overlijden in 1602 had verkregen. Booth’s lijst is echter geen lijst van Van der Polls boeken, want het noemt ook één boek dat in 1623 is gedrukt, en twee in 1633.

Cornelis Booth was de samensteller van de *Catalogus bibliothecae Ultrajectinae*, waarvan deel 1 (folianten) in 1664 gereed kwam, en deel 2 (quarto en octavo), dat samen met een nieuwe versie van deel 1 werd uitgebracht, in 1670. De nieuwe catalogus nam een betrekkelijk groot aantal werken niet op die wel in die van 1608 vermeld worden.¹⁰ Op enkele uitzonderingen na zijn echter alle werken in het lijstje op 5r niet in de catalogus van 1664/70 opgenomen, en ook niet in de *Catalogus bibliothecae Trajectino-Batavae* van 1718. Het doet vermoeden dat zij

⁸ Het Utrechts Archief bevat nog steeds een aanzienlijk aantal geschriften van Buchelius, zie C. Dekker en S. A. L. de Graaff, Inventaris van de verzameling Buchel Booth, ongepubliceerde inventaris, Rijksarchief Utrecht, 1989 (in de Universiteitsbibliotheek Utrecht raadpleegbaar in de Handboekerij, signatuur TK ut 16b).

⁹ Lugd. = Lugdunum (Lyon), Franeq. = Franequer (Franeker), Gr. = Graecae, Graec(or): = Graecorum, Basil. = Basiliae (Basel), Koningsb. = Königsberg (Kaliningrad).

¹⁰ Zie Grosheide et al., *Vier eeuwen*, 78-79.

tussen 1608 en 1664 uit de bibliotheek zijn verdwenen of misschien verkocht – bijvoorbeeld toen de verzamelde werken van Petrus Rebuffus en Corolus Molinaeus werden aangekocht, die al in de catalogus van 1664/70 staan vermeld.¹¹

De uitzonderingen, die dus wel in de catalogus van 1664/70 en/of die van 1718 staan vermeld, en ook nu nog in de huidige collectie zijn te vinden, zijn:

(Doorgehaald:) *Ordonnances et edicts de France, de l'an 1226 jusques a l'an 1559. cum annotation: P. Rebuffi. a Lyon. 1559.*

Cat. 1664/70: niet vermeld. In de Catalogus van 1718 (p. 47): *Rebuffi (Pierre) Ordonnances, Loix, Edictz, & Statz Royaux de France. à Lyon 1559. N. 167.p.*

[nu L fol. 318]¹²

(Doorgehaald:) *Athenaei opera Gr. Basil. 1535*

(Doorgehaald:) *Epigrammat: Graecor: libri IV (III?) cum annotation: Jo. Brodae. ibid. 1549.*

Cat. 1664/70 (I, p. 58): *Athenaei opera. Graecè. Basil. 1535. N°. 182u.*

(I, p. 64): *Epigrammata Graecorum cum notis Ioan. Brodae. Basil. 1549. N°. 99s**

[ook in de catalogus van 1718 als 250.c;¹³ nu beide in W fol. 60].

Les oeuvres de Jo. Sleidan a Geneve 1574.

Cat. 1664/70 (I, p. 79): *Les oeuvres de Sleidan. à Geneve 1574. N°. 174.g.*

[ook in de catalogus van 1718 als N.84.q; nu H fol. 170]¹⁴

Dat drie van de vier werken op de lijst doorgehaald zijn doet vermoeden dat de lijst (onderdeel van) een inventarisatie is van werken die in de catalogus van 1608 staan of die later waren verkregen (vooral folianten op het gebied van recht, klassieke letterkunde en geschiedenis), en die in de tijd van Booth verloren waren gewaand. Als bleek dat ze zich toch in de collectie bevonden werden ze doorgehaald, wellicht nog door Booth zelf. Misschien slaat het *Habeo* 'Heb ik' in grote letters daar ook op. Alleen de werken van Johann Sleidan vormen een uitzondering hierop. Misschien waren ze over het hoofd gezien bij de correctie van de inventaris van verloren werken, of is het huidige exemplaar in de Universiteitsbibliotheek Utrecht niet diegene die in de catalogus van 1664/70 en 1718 is opgenomen.

Als deze interpretatie juist is, dan kan de datering tussen 1670 (publicatie van de catalogus) en 1678 (het overlijden van Booth) worden vastgesteld. De *Ordonnances et edicts de France* zijn immers alleen opgenomen in de catalogus van 1718, waarin Athenaeus en de *Epigrammata* ook in één band te vinden zijn, althans volgens de handgeschreven notitie.

In de boven- en linkermarge vinden we onder korte referenties naar een auteur, titel of categorie, veelal samen met een nummer. Drie van die doorgestreepte nummers (24, 25, 126) zijn elders op de pagina vermeld:

¹¹ Voor verdwenen boeken in de tijd van Booth, zie *ibid.*, 83.

¹² Op de snede staat 192c.

¹³ In de catalogus van 1718 staat Athanaeus onder het signatuur N. 205.c, gecorrigeerd met de hand in 250.c en 205.c (p. 65), en de *Epigrammata* als N. 250.c* (p. 74). Op het schutblad van W fol. 60 staat N°. 250.c.

¹⁴ H fol. 170 heeft op de titelpagina de notities N.9 en 1596-5-28 staan, waarschijnlijk de datum waarop het werd verkregen, al is onduidelijk door wie.

126. Pand. triumph. = *Pandectae Triumphales* van François Modius (genoemd in de lijst op 5v), niet in de catalogus van 1664/70 of 1718.¹⁵
24. Gesta Dei = *Gesta Dei per Francos sive orientalium expeditionum et regni Francorum Hierosolimitani historia*, van Jacques Bongars, niet in de catalogus van 1664/70 of 1718.¹⁶
25. Goltzius = Hubertus Goltzius, de historicus, van wie er zeven boeken genoemd staan in de catalogus van 1664/70 (I, p. 67).¹⁷

Wegens de summere informatie is het lastig om te concluderen waar de marginale lijst voor is bedoeld. De betekenis van de afkortingen kan soms wel worden achterhaald:

101. Schraderus = Ludolphus Schraderus, vgl. *Lud. Schraderi tractatus Feudalis II. tom. Francof. 1594. I volum. N°. 61.l.* (Cat. 1664/70, I, p. 45).
- Onuph. Pan. = Onuphrus Panvinus, vgl. *Onuphrii Panvini, Marliani & Boissardi, Topographia, & Antiquitates Romnanae. VI. tom. Francof. 1627. II. volum. N°. 91.k.l.* (Cat. 1664/70, I, p. 74).
33. Chastillon = Louis de Chastillon?
- Gramay 4° = Jean-Baptiste Gramaye, quarto.
98. Eadmerus mon. = Eadmerus (van Canterbury) monachus.
- 102 fasc. rer. expot. (5v: Fasciculus fugiend.) = *Fasciculus rerum expetendarum ac fugiendarum*, van Ortuin Gratius.
141. Germ. script. tomus unus. = *Germanicarum rerum Scriptores aliquot, editi à Marq. Frehero. II. tom. Francof. 1600. I volum. N°. 101.f.* (Cat. 1664/70, I, p. 68).
181. Gorlaeus: Gorlaeus van Antwerpen.
116. du Choul = Guillaume du Choul.
- Parius = Archilochus Parius?
76. Gulich et Cleve = *Ordonnantie van de Landen Gulich, Cleve, Berge &c. zu Collen 1563. N°. 182.i.* (Cat. 1664/70, I, p. 42).

Een aantal van deze aanduidingen vinden we terug in het lijstje op 5v, waar echter ook een aantal namen zijn toegevoegd. Het begint met Ind. Occid, vgl. *Indiae Occidentalis Scriptores varii. ix.tom, Francof. 1590. & seqq. 1602. II. volum. N°. 76.a.b.* (Cat. 1664/70, I, p. 69). Hoewel sommige aanduidingen gerelateerd kunnen worden aan werken die in Booths catalogus zijn opgenomen (en dan vaak uit Frankfurt komen), zijn er ook die niet in zijn catalogus worden genoemd, en soms zelfs niet in die van 1608 of 1718 zijn opgenomen.¹⁸ Zonder een referentiekader is het moeilijk in te schatten waar de marginale lijst in 5r en het lijstje in 5v voor hebben gediend, en waar de nummers voor staan. Het is echter waarschijnlijk dat het ingevoegde blad iets te maken heeft met de catalogisering van werken in de stadsbibliotheek van Utrecht, en de doorgestreepte werken suggereren dat dit tussen 1670 en 1678 heeft plaatsgevonden, nadat Booth het laatste deel van zijn catalogus al had uitgegeven.

Bart Jaski, september 2009

¹⁵ Een exemplaar uit 1586 bevindt zich in de UB (LB: Rar R4 1 fol).

¹⁶ Een exemplaar uit 1611 bevindt zich in de UB (S fol 589).

¹⁷ Nu U fol 128, 139, 230 (2 exx), 231, 232; S fol 102.

¹⁸ Dit geldt bijvoorbeeld voor de *Fasciculus rerum expetendarum ac fugiendarum*, waarvan er nu wel een exemplaar in de UB is (F fol. 262 rar). De datum van aanschaf is niet te achterhalen.

TRANSCRIPTIE

In de transcriptie zijn de weergaven van de signaturen vaak bij benadering, zoals duidelijk is bij vergelijking met het oorspronkelijke handschrift. Deze transcriptie is gemaakt door Kees Smit in de lente van 2008; eindredactie Bart Jaski.

Fol. 1r

in folio

Copyen ende extracten van verscheyden oude Latijnsche ende Duytsche brieven en munimenten, mitsgaders (doorgehaald: uut registers) extracten uut der conventen registers ende andere genealogische memorien gebonden in ses boecken *ende* getekent **.B. β. C. D. F2. M.**

Noch seven ingenayde stucken van gelijcken inhoud als de voorgaende ende getekent **G. P. X. Y. Z. ①1. ②2.**

Noch gelijcke copyen, extracten ende memorien, voor 't merendeel sedert den jaere 1500. Gebonden in drie boeken ende getekent **E1, ε, F1**

Noch drie ingenayde stucken van gelijcken inhoud. Getekent **K. N. L.**

Een groot wapenboek, in welck afgemaelt sijn de quartieren van verscheyden voornehme familien. Getekent **Δ+**.

Commentarii rerum quotidianarum in quibus itinera, res gestae et exempla, authore A. Buchello. II. voluminibus. Getekent **∇. Δ.**

(In de marge:) Berusten onder neeff Mr. Johan van Nellesteyn.

(Handtekeningen:) C. Booth. Johan van Nellesteyn

Fol. 1v

Een boeck concernerende de Oost- ende West-Indische navigatien, getekent, **H.1.**

(In de marge:) Onder de bewindhebber Wijckersloot.

Noch twee ingenayde stucken van gelijcken inhoudt, getekent **m. H.2.**

Eenige gecopieerde los- ende lijfrenthe-brieven, waerbij gevoecht het verhael van de heere De Voocht *ende* andere *gecommitteerden* van *de* Staten *Generael* nopende het gepasseerde binnen Utrecht *anno* 1618. Getekent **I.**

Eenige acten *ende* memorien van cleynre importantje, bij een genaeyt, *ende* getekent **R.**

{ Enige advertenties, instructien, ende sententien, genaijt in twee stucken, ende getekent **▷. Q.**

{ Joan: Ridery dictata in Institutiones juris civilis. } **ЯR**

{ Loci communes *praecipue* juridici duobus voluminibus. } (Doorgehaald: I...) **□1. □2. □3.**
Ende noch enige scedae juridicae
(In de marge naast deze drie items:) Berusten onder neeff Mr. Johan van Nellesteyn

Een boeck van de eerste hertogen van Brabant geschreven met een oude handt.

Historia Hollandiae et Traiectensis Hedaе geschreven van een moderne handt.
(In de marge:) Behoort in de publycke Bibliothecq alwaer die hebbe gebracht.

Tabulae et scedae variae genealogicae.

Fol. 2r

in quarto

Epitaphiorum libri IV gebonden in swart leder.

Acht wapenboexkens getekent **II. ◁1. ◁2. ◁3. z1. z2. z3. A**

Acta praesbiterii
(In de marge:) Onder neeff van Nellesteyn.

Acta Ergasterii

Een boexken daer buyten op staet **Groeningen.**

Een ander daer op getekent staet **Egmond.**

Iter Coloniense.

Twee boexkens aengaende de magistraet der stadt Utrecht getekent **①. ②.**

Een boexken continerende enige genealogische aantekeningen getekent **Λ/**

Drie boexkens van verscheyden poëmata getekent **ΛX 1. 2. 3.**

Copyen van enige Latijnsche brieven van particuliere personen getekent **Θ**

Twee boexkens van verscheyden observatien getekent **φ1. φ2.**

La loi, Paratitla Decretalium Mss. **J^{cti} 6¹⁹**
(In de marge:) Onder neeff van Nellesteyn.

Beka et Heda editione *Franequer* cum Mss. notis Arn. Buchelii.

Fol. 2v

{ Twee stamboecken van Mr. Aernt van Buchell.
{ Een stamboeck van *Doctor* Jacob van der Voordt
(In de marge:) Onder neeff van Nellesteyn

In Octavo

(Doorgestreept: Boexkens) Wapenboexkens. Getekent **Q**

{ Inscriptiones quorundam numismatum
(In de marge:) Onder neeff Vorstius.

Fol. 3r

Fol. 3v

Fol. 4r

Fol. 4v

(In marge rechtsonder in moderne hand:) C. 6700

Fol. 5r

28. Angl. Norm. etc, of Pausanias 41. of Schraderus 101. of Goltzius 25.
21. Angl. Script. P. Rebuffus ad Constit: regias. Lugd. 1554 et Millaeus
126. ~~Pand. triumph.~~ ad easdem constitutiones. *ibid.* 1556. II. vol:
Inuph. Pan. Petri Rebuffi praxis beneficiorum. Lugd. 1553.
24. ~~Gesta Dei~~ (Doorgehaald:) Ordonnances et edicts de France, de l'an 1226 jusques
of 25. ~~Goltzius nota~~ a l'an 1559. cum annotation: P. Rebuffi. a Lyon. 1559.
33. Chastillon { Guil: Budaei. Forensia Rob. Steph. 1544.
of 24. Gesta Dei { Carolus Molinaeus ad Consuetud: Parisienses. Paris 1554.
Gramay 4°. Joannes a Sande de actionum cessione. Franeq. 1623.
126 Pand. triumph. Rei rusticae scriptores. Paris.
(Doorgehaald:) Athenaei opera Gr. Basil. 1535
,, ,, (Doorgehaald:) Epigrammat: Graecor: libri IV (III?) cum annotation:
Jo. Brodae. *ibid.* 1549.
98 Eadmerus mon. Thucydides. Gr. cum scholiis Graec: Basil. 1540.

¹⁹ Waarschijnlijk *Juris consulti* 6. De titel slaat misschien op André Delvaux (Andreae Vallensis), *Paratitla sive summaria et methodica explicatio decretalium D. Gregorii Papae IX* (1628, daarna vele malen herdrukt).

102 fasc. rer. expot. Herodotus Gr. ibid. 1555.
 141. Germ. script. Preussischen Land-Chronijck von Caspar
 tomus unus. Hennenberger. zu Koningsb. 1595.
 181. Gorlaeus Simon Goulart van *de inlandsche oorlogen in Vranckrijck.*
de anno 1547 ad 1610. Amsterdam 1633.
 116. du Choul. Les oeuvres de Jo. Sleidan a Geneve 1574.
 60. Verhoeff Pandect

Parius 4°. {Croniologi (?)

4°. {Cartonis

Gramay - 4°. Oeuvres de Mr. de Malherbe. a Paris 1633.

Mercurialis

Habeo

Actions forenses

76. Gulich et Cleve

Fol. 5v

Ind. Occid.

Haraeus

Scaliger

Stuckius

Typotius

Modius

Germania

Normannia lambo.

Anglia

Goltzius

Eadmerus

Parius Fasciculus fugiend.

Gramaye 3. Camerar.

Chifflet. Henrici VII vita

Miraeus 2 Gorlaeus

Gulich

Onuphrius

Verhouve.

Choul.

pdf versie 20 september 2011